

De Vaste Tweede Kamercommissie VWS
t.a.v. mw. H.J. Post
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum: 1 juni 2017
Kenmerk: 17-052 md
Onderwerp: AO Jeugd 8 juni 2017
Contact: M. Drost, mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 06 119 730 92

Geachte leden van de Vaste Tweede Kamercommissie van VWS,

Op 8 juni a.s. komt uw Kamercommissie bijeen voor het Algemeen Overleg Jeugd. Vanuit het perspectief van psychisch kwetsbare kinderen, jongeren en hun ouders willen we u het volgende meegeven.

Doorzettingsmacht in de jeugdhulp

MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid heeft in de Nieuwsuur uitzending van 27 april¹ haar zorgen uitgesproken over kwetsbare kinderen die geen passende hulp krijgen. Het is enorm belangrijk dat er in elke gemeente een aanspreekpunt met 'doorzettingsmacht' beschikbaar is: iemand die een doorbraak kan forceren voor kinderen en ouders die met hun hulpvraag vastlopen. Vooral kinderen met complexe problematiek (combinatie lichamelijke/psychische aandoeningen of kinderen met meerdere psychische aandoeningen) krijgen niet op tijd passende zorg. Zij moeten lang wachten en worden van het kastje naar de muur gestuurd. Dit drijft ouders en kinderen tot wanhoop. Kinderen en jongeren met autisme, eetstoornissen en persoonlijkheidsproblematiek moeten soms een jaar wachten. Eerder is afgesproken dat per 1 januari 2017 bij elke gemeente een doorzettingsmacht beschikbaar zou zijn voor ouders en kinderen. Hiervoor is een handreiking voor gemeenten gemaakt. Staatssecretaris van Rijn refereert regelmatig aan deze afspraak, meest recente in de brief van 17 februari 2017². Wij ontvangen echter signalen dat dit nog lang niet in alle gemeenten geregeld is. Hiermee lijkt het vooral een mooie afspraak op papier te zijn. In de praktijk blijven kinderen en ouders in de kou staan.

MIND heeft herhaaldelijk de oproep gedaan ervoor te zorgen dat ouders en kinderen in alle gemeenten terecht kunnen bij iemand met doorzettingsmacht. Hoe gaat de staatssecretaris monitoren welke gemeenten over een dergelijke doorzettingsmacht beschikken en hierop sturen?

Aandacht voor en actie op knelpunten van kinderen, jongeren en ouders

Met veel interesse heeft MIND kennisgenomen van de Derde Jaarrapportage van de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ). Hoewel de rapportage belangrijke knelpunten blootlegt en daarbij ook aandacht vraagt voor de positie van jongeren en ouders, ligt het zwaartepunt vooral op de knelpunten die aanbieders ervaren. Vanuit de kerntaak van de TAJ is dit te begrijpen. Zij moet er immers voor zorgen dat kinderen en ouders kunnen rekenen op continuïteit van zorg, onder andere door te voorkomen dat aanbieders die belangrijke vormen van jeugdhulp bieden omvallen. Daar zijn kinderen en ouders ook bij gebaat. Toch wil MIND pleiten voor meer

¹ <https://wijzijnmind.nl/nieuws/in-nieuwsuur-vanavond-directeur-mind-over-kinderen-die-geen-passende-hulp-krijgen>

² <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/documenten/kamerstukken/2017/02/17/kamerbrief-over-openstaande-moties-en-toezeggingen-jeugd>

balans als het gaat om het belang dat aan bepaalde knelpunten wordt gehecht. Voor de knelpunten die instellingen ervaren worden concrete maatregelen genomen. Maar voor zaken die kinderen en ouders direct raken, zoals maandenlange wachtlijsten, gebrek aan doorzettingsmacht bij vastlopende hulpverlening en gebrekkige cliëntparticipatie in de jeugdhulp, ontbreken die concrete maatregelen vooralsnog. In het artikel in het NRC van 17 mei jl. met de pakkende kop: *“In de jeugdzorg wijst iedereen naar elkaar”*³ werd dit pijnlijk duidelijk geïllustreerd aan de hand van de reacties van de betrokken veldpartijen.

MIND roept de staatssecretaris, gemeenten én aanbieders daarom op om meer belang te hechten aan de directe knelpunten van jeugd en ouders en deze concreet en voortvarend op te pakken. De regievoering ontbreekt in de Jeugdwet, omdat er niet een dergelijk orgaan is als de NZa die toezicht houdt op bijvoorbeeld wachtlijsten. De staatssecretaris zou kunnen overwegen de NZa ook een dergelijke rol in de jeugdwet te geven.

Cliëntondersteuning voor ouders en jongeren

Het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning is in de Wmo opgenomen met de bedoeling burgers te versterken in hun zelfredzaamheid en participatie. Zoals al vele malen door verschillende cliëntenorganisaties is aangekaart, is de onafhankelijke cliëntondersteuning nog niet overal goed geregeld. Om ouders en jongeren te informeren over het recht op onafhankelijke cliëntondersteuning en hen te stimuleren goede en slechte ervaringen te delen is in samenwerking met het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en diverse cliëntenorganisaties een informatiefolder met digitale checklist ontwikkeld. Graag verwijzen wij u naar bijgevoegde link⁴ om hiervan kennis te nemen.

Naar aanleiding van het AO Sociaal Domein in de vaste Kamercommissie van Binnenlandse Zaken van 31 mei jl. hebben we, samen met andere cliëntorganisaties, al aangegeven dat we ons zeer verbazen over het gebrek aan urgentie bij de staatssecretaris als het gaat om de slechte implementatie van onafhankelijke cliëntondersteuning. Een aan uw commissie toegezegde visie op cliëntondersteuning wordt namelijk keer op keer uitgesteld en concrete maatregelen blijven uit. Ook hier brengen we dit nogmaals naar voren.

MIND roept u op de staatssecretaris te bewegen om werk te maken van de implementatie van onafhankelijke, vindbare en deskundige cliëntondersteuning in elke gemeente. Wanneer kunnen we de visie op cliëntondersteuning tegemoet zien en welke andere maatregelen worden er genomen om het wettelijk vastgelegde recht op cliëntondersteuning voor iedereen, waaronder jongeren en ouders, te borgen?

Wij hopen dat u de door ons genoemde knelpunten en vragen in wilt brengen in het aanstaande Algemeen Overleg Jeugd. Wij zijn uiteraard gaarne bereid om een en ander toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Mevr. drs. M.J. (Marjan) ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/05/17/in-de-jeugdzorg-wijst-iedereen-naar-elkaar-9262835-a1559308>

⁴ <http://www.nji.nl/nl/Publicaties/NJi-Publicaties/Onafhankelijke-clientondersteuning>